

76^η Σύνοδος Πρυτάνεων & Προέδρων Δ.Ε.

Ομόφωνο Ψήφισμα

Τα ελληνικά Πανεπιστήμια, τέσσερα χρόνια μετά το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης, συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα επιβίωσης.

Η **δημόσια χρηματοδότηση** των Ιδρυμάτων παραμένει εξαιρετικά χαμηλή, ενώ οι ανθρωπίνι πόροι τους μειώνονται συνεχώς με την συνταξιοδότηση του εκπαιδευτικού και του διοικητικού προσωπικού, το οποίο δεν ανανεώνεται.

Συγχρόνως με την υποστελέχωση που αντιμετωπίζουν σήμερα τα Πανεπιστήμια, οι διορισμοί νέου προσωπικού παραμένουν παγωμένοι, ενώ σημαντικός αριθμός διοικητικών υπαλλήλων τίθεται σε διαθεσιμότητα, χωρίς να διασφαλίζεται η επιστροφή τους στα Ιδρύματα. Η Σύνοδος Πρυτάνεων διαπιστώνει **σημαντικές ελλείψεις ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού** σε όλα τα Πανεπιστήμια, γεγονός που δυσχεραίνει την εύρυθμη λειτουργία τους. Απαιτείται η άμεση λήψη μέτρων, όπως:

1. Άμεση προκήρυξη των θέσεων μελών ΔΕΠ που εκκρεμούν στο Υπουργείο.
2. Άμεση επίλυση των διαδικαστικών ζητημάτων για την πρόσληψη Έκτακτου Εκπαιδευτικού Προσωπικού.
3. Άμεσος διορισμός των εκλεγμένων μελών ΕΤΕΠ και ΕΔΙΠ που εκκρεμούν στο Υπουργείο.
4. Άμεση κάλυψη των κενών θέσεων στις διοικητικές υπηρεσίες.

Η Σύνοδος Πρυτάνεων διαπιστώνει ότι το πρόβλημα της **διαθεσιμότητας και πιθανής απόλυσης διοικητικού προσωπικού** καθιστά τη λειτουργία ορισμένων Ιδρυμάτων πρακτικά αδύνατη. Από τις εξελίξεις γίνεται ολοένα και πιά ξεκάθαρο ότι η απαίτηση για απόλυση υπαλλήλων στα Πανεπιστήμια δεν ήταν απαραίτητη ούτε και αιτιολογημένη, ενώ ο καθορισμός του αριθμού των υπαλλήλων έγινε με αυθαίρετα κριτήρια χωρίς να προηγηθεί μελέτη των αναγκών των Πανεπιστημίων και των στοιχείων που είχαν καταθέσει. Ζητείται να τηρηθούν τα υπεσχημένα από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Μεταρρύθμισης και να επανέλθουν όλοι οι υπάλληλοι που έχουν τεθεί σε διαθεσιμότητα στη θέση τους.

Η Σύνοδος των Πρυτάνεων διαπιστώνει ότι κατά την εφαρμογή του νόμου 4250/2014 για την **αξιολόγηση του προσωπικού στις διοικητικές υπηρεσίες** των Πανεπιστημίων, εμφανίζονται σημαντικά προβλήματα. Συγκεκριμένα, οι διευθύνσεις και τα τμήματα των ΑΕΙ είναι κατά κανόνα μικρά και σε αρκετές περιπτώσεις διάσπαρτα σε διαφορετικές πόλεις ή νησιά, με αποτέλεσμα να καθίσταται δύσκολη η εφαρμογή των ποσοστών που προβλέπονται. Επιπλέον, οι διοικητικές υπηρεσίες έχουν αποδυναμωθεί δραματικά με τις αθρόες και πρόωρες συνταξιοδοτήσεις, την ανυπαρξία νέων προσλήψεων και τα

προβλήματα που προέκυψαν με τις διαθεσιμότητες. Για τους λόγους αυτούς, διαπιστώνεται επιτακτική ανάγκη παράτασης της προθεσμίας για την ολοκλήρωση των διαδικασιών αξιολόγησης των διοικητικών υπαλλήλων κατά δύο μήνες. Η παράταση θα συμβάλει στην επανεξέταση και επίλυση των δυσλειτουργιών που διαπιστώνονται.

Η Σύνοδος των Πρυτάνεων επισημαίνει **ότι οι μισθοί του εκπαιδευτικού και ερευνητικού προσωπικού των ΑΕΙ** έχουν υποστεί δραστικές μειώσεις τα τελευταία χρόνια και βρίσκονται σε πλήρη αναντιστοιχία όχι μόνο με τους μισθούς συναδέλφων σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες αλλά και με τους μισθούς άλλων δημοσίων λειτουργών στην Ελλάδα που αμείβονται με ειδικά μισθολόγια. Παράλληλα, το κράτος αρνείται να εφαρμόσει **αποφάσεις του ΣτΕ σχετικά με τη μη φορολόγηση επιδομάτων**, ενώ υπάρχουν σημαντικά αντικίνητρα για τη συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα και την προσέλκυση ερευνητών υψηλού επιπέδου από το εξωτερικό. Όλα αυτά έχουν ως αποτέλεσμα τη διαρκώς αυξανόμενη απώλεια άριστου επιστημονικού δυναμικού στο εξωτερικό.

Η Σύνοδος Πρυτάνεων θεωρεί ότι η οποιαδήποτε ρύθμιση περί **μετεγγραφών** δεν επιτρέπεται να θέτει σε κίνδυνο την ακαδημαϊκή αξιοπιστία και την ποιότητα των σπουδών. Οι μετεγγραφές σε συνδυασμό με τον αυθαίρετο ορισμό του αριθμού των εισακτέων από το Υπουργείο χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι δυνατότητες των Ιδρυμάτων, θέτουν εκτός ελέγχου των διοικήσεων των Πανεπιστημίων την ποιότητα των ακαδημαϊκών λειτουργιών.

Η εφαρμογή του νόμου για την περίπτωση των **«λιμναζόντων» φοιτητών** δεν μπορεί να γίνει με απόλυτο τρόπο και χωρίς δυνατότητα διαχείρισης των εξαιρέσεων. Στο πλαίσιο αυτό θεωρείται απαραίτητο να υπάρξει ρύθμιση που θα εξουσιοδοτεί τα ιδρύματα να διαχειριστούν τα ζητήματα αυτά για όσους φοιτητές/τριες καταβάλλουν συστηματικές και ουσιαστικές προσπάθειες για να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους, όπως άλλωστε προβλέπεται και στους υπό σύνταξη Οργανισμούς και μέχρι την ολοκλήρωσή τους.

Δύο χρόνια μετά την ψήφιση του νέου νόμου πλαισίου, τα **θεσμικά προβλήματα** των Ιδρυμάτων παραμένουν άλυτα, ιδιαίτερα εκείνα που αφορούν στις σχέσεις των Πρυτανικών Αρχών με τα Συμβούλια των Ιδρυμάτων. Ζητείται άμεσα η αποσαφήνιση των αμφίσημων αρμοδιοτήτων των Πρυτανικών Αρχών, του Συμβουλίου Ιδρύματος και της Συγκλήτου, ώστε να μην δημιουργούνται αντιθέσεις και προβλήματα λειτουργίας.

Επειδή σύμφωνα με το Υπουργείο επίκειται η **κρίση των Οργανισμών των Ιδρυμάτων** που έχουν κατατεθεί ή κατατίθενται, ζητείται από το Υπουργείο Παιδείας να διαμορφώσει το πλαίσιο της αξιολόγησης των Οργανισμών σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια και λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις σημαντικές ιδιαιτερότητες κάθε ιδρύματος όσο και τη διεθνή πρακτική.

76^η Σύνοδος Πρυτάνεων & Προέδρων Δ.Ε.

Ομόφωνο Ψήφισμα 2

Ζητήματα Υλοποίησης και Διαχείρισης της Έρευνας στην Ελλάδα και στα Ελληνικά Πανεπιστήμια

Η 61^η Σύνοδος Προέδρων και Γραμματέων Επιτροπών Ερευνών και η 76^η Σύνοδος Πρυτάνεων συζήτησε τα επίκαιρα ζητήματα που αφορούν στην υλοποίηση της έρευνας στην Ελλάδα, καθώς και τις συνθήκες εν μέσω των οποίων γίνεται η διαχείριση των χρηματοδοτούμενων ερευνητικών, επιμορφωτικών κ.ά. προγραμμάτων και επισημαίνει συνοπτικά τα ακόλουθα:

(I) Αναφορικά με τον στρατηγικό σχεδιασμό της Έρευνας

- (1) Το «Νομοσχέδιο για την Έρευνα, την Τεχνολογία και την Καινοτομία» μετά από μια σύντομη περίοδο διαβούλευσης κατά το χρονικό διάστημα των Χριστουγέννων, όπου προτάθηκε αξιοσημείωτος αριθμός τροποποιήσεων, αναμένεται να έρθει προς ψήφιση στο θερινό Τμήμα της Βουλής. Το ΥΠΑΙΘ και η ΓΓΕΤ οφείλουν να δημοσιοποιήσουν την παρούσα μορφή του Νομοσχεδίου, πριν την κατάθεσή του στη Βουλή, προκειμένου να διαφανεί κατά πόσο διασφαλίζονται: (i) οι μη διαβλητές διαδικασίες χάραξης στρατηγικής για την έρευνα, (ii) η συντονισμένη αλληλεπίδραση όλων των φορέων της χώρας που υλοποιούν έρευνα καθώς και των φορέων που δύνανται να αξιοποιήσουν τα ερευνητικά αποτελέσματα, (iii) το ερευνητικό έργο των ΑΕΙ, (iv) η εποικοδομητική λειτουργία των Ερευνητικών Κέντρων με σεβασμό στο προσωπικό τους, (v) ο θεσμικά κατοχυρωμένος συμβουλευτικός ρόλος των ΑΕΙ και των Ερευνητικών Κέντρων στις Περιφέρειες της χώρας κ.ά.
- (2) Το «Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Έρευνα και την Καινοτομία, καθώς και η Στρατηγική για την Έξυπνη Εξειδίκευση, 2014-2020» τέθηκε πρόσφατα σε διαβούλευση, για σύντομο χρονικό διάστημα. Το περιεχόμενο του σχεδίου διακρίνεται από : (i) την ταύτιση ανάμεσα στην «έρευνα» και την «καινοτομία», (ii) την εξαφάνιση της «βασικής έρευνας», (iii) την θεώρηση της καινοτομίας μοναδικά ως καινοτομία υψηλής τεχνολογίας καθώς και ως καινοτομία που έχει εμπορικό οικονομικό όφελος, αγνοώντας την «κοινωνική καινοτομία», που συνιστά μια διάσταση υψίστης σημασίας σε χώρες της Ευρώπης με οξεία κοινωνική κρίση, (iv) την μονοδιάστατη ταύτιση της «επιχειρηματικότητας» με την «ανάπτυξη». Όσον αφορά τις προτεινόμενες θεματικές προτεραιότητες, αυτές συνδέονται άμεσα με τις γενικές θεματικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δίχως να έχουν προσαρμοστεί επαρκώς στις ανάγκες της Ελλάδας, ενώ παράλληλα η ηγεσία του ΥΠΑΙΘ ανακοινώνει την υποστήριξη ερευνών ή ακόμα και ινστιτούτων «διαστημικής», κάτι που βρίσκεται μακράν του πλαισίου αναγκών και δυναμικού της χώρας. Τέλος, η κατανομή των κονδυλίων χρηματοδότησης δεν είναι καθορισμένη προκειμένου να αναδειχθεί ο βαθμός βαρύτητας του κάθε θεματικού άξονα.
- (3) Το περιεχόμενο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» (Ε.Π. ΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ) χρειάζεται να επανεξεταστεί προκειμένου να υποστηρίξει την διεθνοποίηση των Πανεπιστημίων (διεθνή Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ), τις εξωστρεφείς υπηρεσίες ΑΕΙ

κλπ), τους νέους επιστήμονες (διδάκτορες, μεταδιδάκτορες/νέοι ερευνητές), την κινητικότητα επιστημόνων κ.ά. Αξίζει να σημειωθεί ότι η πρόβλεψη χρηματοδότησης ΠΜΣ σε «τομείς εθνικής προτεραιότητας» από το Ε.Π. «Επανεκκίνηση» έχει ακατάλληλο σχεδιασμό και δεν λαμβάνει υπόψη τους ερευνητικούς και εκπαιδευτικούς τομείς, στους οποίους τα Ελληνικά Πανεπιστήμια είναι πράγματι ελκυστικά σε φοιτητές άλλων χωρών.

- (4) Δόμηση «ΕΠ-ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ»: Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί το γεγονός ότι ο συντονισμός των έργων του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π.) που αφορούν την Εκπαίδευση και την Διά Βίου Μάθηση έχει ανατεθεί στο Υπουργείο Εργασίας, κάτι που εφόσον παραμείνει ως σχεδιασμός, θα δημιουργήσει σοβαρές δυσχέρειες στην επίλυση προβλημάτων και στις αναπροσαρμογές που απαιτούνται κατά την πορεία υλοποίησης ενός Ε.Π. Το Υπουργείο Παιδείας απαιτείται να αναλάβει ενεργητικές πρωτοβουλίες προκειμένου να διασφαλίσει την εποικοδομητική και δίχως προσκόμματα υλοποίηση των έργων, καθώς και τη συνέχιση της λειτουργίας των μονάδων διαχείρισης που συνδέονται με το ΥΠΑΙΘ.
- (5) Ζητήματα Διαχείρισης Έργων και ακραίας Γραφειοκρατίας: Το νέο ΕΣΠΑ (ΣΕΣ 2014-2020) για να είναι αποτελεσματικό οφείλει άμεσα να: (α) καθορίσει εκ των προτέρων ένα σαφές και λειτουργικό κανονισμό διαχείρισης, (β) απλοποιήσει τους κανόνες υποβολής, διαχείρισης και υλοποίησης έργων σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Η παράλογη γραφειοκρατία που είχε επικρατήσει στο προηγούμενο ΕΣΠΑ, είχε αυξήσει υπέρμετρα το κόστος διαχείρισης εις βάρος της ποιότητας και του ελέγχου των αποτελεσμάτων των έργων. Ιδιαίτερα πρέπει να καθοριστούν λειτουργικές διαδικασίες για τις προμήθειες εξοπλισμών και αναλωσίμων, ενώ είναι απαραίτητο να εξαιρεθούν άμεσα οι νέοι ερευνητές από την καταβολή ΦΠΑ προκειμένου να σταθεί δυνατόν να έχουν αμοιβές που καλύπτουν την επιβίωσή τους, ώστε να ανασχεθεί η φυγή τους σε άλλες χώρες.

(II) Αναφορικά με το περιβάλλον λειτουργίας των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ)

- (1) Η ένταξη των ΕΛΚΕ στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης (ΜΦΓΚ), παρότι διαχειρίζονται ιδιωτικούς πόρους και πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει προκαλέσει συνέπειες άκρως προβληματικές για την έγκυρη διαχείριση της καθημερινής τους λειτουργίας και την ανταπόκρισή τους στις συμβατικές τους υποχρεώσεις, στο πλαίσιο της διαχείρισης ερευνητικών ή άλλων έργων. Παράλληλα με τις απαιτούμενες ενέργειες για την απένταξη των ΕΛΚΕ από το ΜΦΓΚ, χρειάζεται να επιλυθούν άμεσα τα προβλήματα που έχουν αναδειχθεί με την Ενιαία Αρχή Πληρωμής (ΕΑΠ), μέσω απένταξης ή ειδικής λειτουργικής ρύθμισης, καθώς και τα προβλήματα που δημιουργούνται από την απαίτηση χρήσης του ΕΣΗΔΗΣ (δημόσιες συμβάσεις) και ιδιαίτερα του ΚΗΜΔΗΣ.
- (2) Οι ΕΛΚΕ των ΑΕΙ δέχονται καθημερινά ελέγχους από 15 τουλάχιστον διαφορετικές κατηγορίες ελεγκτικών φορέων, με διαφορετικούς κανόνες, δίχως ειδική επιμόρφωση των ελεγκτών και συχνά δίχως οι ελεγκτές να λαμβάνουν υπόψη τις απαιτήσεις και τους κανονισμούς των διαχειριστικών αρχών στις οποίες εντάσσονται τα χρηματοδοτούμενα έργα που υλοποιούνται από τους ΕΛΚΕ. Είναι απαραίτητο τόσο το Ελεγκτικό Συνέδριο όσο και άλλοι φορείς ελέγχου να συνεργαστούν μεταξύ τους προκειμένου να δημιουργηθεί ένα ενιαίο σαφές και κατανοητό ελεγκτικό πλαίσιο που να αφορά τους ΕΛΚΕ των ΑΕΙ με βάση το οποίο θα διενεργούνται οι σχετικοί έλεγχοι.